

علوم اهل بیت اولین بار توسط امام باقر(ع) هویدا شد / بشارت پیامبر(ص) نسبت به کسب علم توسط ایرانیان

عضو هیأت علمی جامعةالمصطفی(ص) گفت: امام باقر(ع) پرچمدار گسترش علم بودند از این رو فقط در حوزه علمیه خویش، منحصرأ علم دین را آن هم به معنای خاص کلمه دایر نکردند بلکه علوم طبیعی و رشته‌های مختلفی در مدرسه ایشان برپا بود.

حجت‌الاسلام رستم‌نژاد در گفت‌وگو با فارس:

علوم اهل بیت اولین بار توسط امام باقر(ع) هویدا شد / بشارت پیامبر(ص) نسبت به کسب علم توسط ایرانیان

عضو هیأت علمی جامعةالمصطفی(ص) گفت: امام باقر(ع) پرچمدار گسترش علم بودند از این رو فقط در حوزه علمیه خویش، منحصرأ علم دین را آن هم به معنای خاص کلمه دایر نکردند بلکه علوم طبیعی و رشته‌های مختلفی در مدرسه ایشان برپا بود.

حجت‌الاسلام مهدی رستم‌نژاد در گفت‌وگو با خبرنگار آیین و اندیشه خبرگزاری فارس در خصوص نگاه امام محمدباقر(ع) به مقوله علم گفت: با وجود اینکه ائمه اطهار(ع) همگی از اعلام علم و از علما هستند اما حقیقتاً علوم اهل بیت (ع) اولین بار توسط امام محمد باقر(ع) برای دیگران هویدا شد چرا که تا قبل از آن فرصتی در این زمینه وجود نداشت.

وی با بیان اینکه به امام باقر(ع) باقرالعلوم گفته می‌شود، اظهار داشت: این لقب از سوی خداوند به پیامبر عظیم‌الشأن ابلاغ شده است؛ باقرالعلوم، شکافنده علوم مختلف بودند، نه یک علم! فرصتی که در اختیار امام باقر(ع) قرار گرفت باعث شد تا دیگران بفهمند علم در چه خانه‌ای وجود دارد و اینکه پیامبر(ص) می‌فرمودند نگاه و مسیر شما باید از اهل بیت (ع) باشد کسانی که می‌توانستند بفهمند این مسئله را درک کردند.

عضو هیأت علمی جامعةالمصطفی(ص) العالمیه ادامه داد: کسب علم، فریضه‌ای که اسلام بر هر مسلمانی واجب کرده است امام باقر(ع) پرچمدار گسترش آن بودند و این موضوع را با عمل خویش به همگان نشان دادند از این رو فقط در حوزه علمیه خویش، فقط علم دین را آن هم به معنای خاص کلمه دایر نکردند بلکه علوم طبیعی و رشته‌های مختلفی در مدرسه امام باقر(ع) دایر بود.

وی عنوان کرد: امام باقر(ع) غیر از اینکه عملاً دارای حوزه علمیه بودند در راستای ترویج علم، راه را برای همگان باز کردند و فرهنگ‌سازی خاصی نیز در این زمینه انجام دادند یعنی احترامی که امام(ع) به اهل علم قائل بودند، بیاناتی که در ارتباط با صفت علم، فضل علم و علما و تعبیر مختلفی که درباره علوم گوناگون، اصناف علم، ثواب عالم، ثواب تحصیل، جایگاه و حق علما، مجالست با علما، سؤالات علمی، بذل علم و... همگی دارای باب بود در هر کدام از این باب‌ها روایات فراوانی از امام باقر(ع) و امام صادق(ع) داریم. بنابراین روایاتی که از این بزرگوار داریم نشان می‌دهد که امام باقر(ع) تا چه اندازه در راستای فرهنگ‌سازی و گسترش علم تلاش کردند.

* جامعه ایران در راستای بشارت پیامبر(ص) درباره کسب علم تلاش می‌کند

رستم‌نژاد در پاسخ به سؤالی مبنی بر اینکه با وجود اینکه علم در جامعه امروزی ما دارای جایگاه رفیعی است آیا ما دقیقاً در راستای همان نگاهی که امام باقر(ع) به علم داشته‌اند گام برداشته‌ایم، گفت: در روایات، منابع اهل سنت و از خود شخص حضرت رسول(ص) در تعبیر مختلفی آمده است که پیامبر(ص) به حضرت سلمان اشاره‌ای دارد که گاهی به کتف او می‌زند و گاهی هم اشاره‌ای می‌کند و می‌فرماید: «لو كان العلم معلقاً بالثریا لنا له رجال من فارس»؛ اگر علم در ستاره ثریا آویخته باشد که از نگاه بشری دورترین ستاره حساب می‌شود مردانی از سرزمین فارس که ناظر به ایران است به آن دسترسی پیدا خواهند.

وی افزود: به کار بردن این تعبیر، تشویقی از جانب حضرت رسول(ص) به شمار می‌رود که از میان تمام انسان‌ها پیامبر(ص) سرزمین فارس و ایران را در نظر گرفته و این نکته بسیار مهمی است که در روایات اهل بیت (ع) نیز منعکس شده است و نشان از توجه و عنایت ائمه نسبت به هوش ایرانیان دارد.

عضو هیأت علمی جامعةالمصطفی(ص) العالمیه درباره اینکه آیا ما در این مسیر هستیم، خاطرنشان کرد: به طور کلی جهت حرکت ما به آن سمت است و پیشرفت‌های علمی زمان ما همه نشان می‌دهد که آن خبر پیامبر(ص) در حال تحقق است اگر بخواهیم به این موضوع اشاره کنیم، اخبار ریزتری در این زمینه داریم از امام صادق (ع) آمده، قبل از ظهور حضرت مهدی(عج) علم از قم، به سراسر عالم منتشر می‌شود.

وی اظهار داشت: از اخبار غیبی اهل بیت (ع) است که می‌فرمایند: علم به زودی از نجف در سوراخی می‌خزد و از سوراخی دیگر در قم سر بلند می‌کند. در واقع این روایات جهت‌ها و کدهای کلی را بیان کرده‌اند؛ اینکه علم از قم و ایران به سایر نقاط جهان منتشر می‌شود و تمام عالم، مخاطب افرادی می‌شود که در ایران زندگی می‌کنند تمام این موارد حواله‌ها و نشانه‌هایی هستند که نسبت به ذهن ایرانیان در کلام رسول مکرم (ص) و اهل بیت(ع) وجود داشته است.

* علوم جدید امروزی همگی در حوزه علمیه امام باقر(ع) وجود داشت

رستم نژاد یادآور شد: با توجه به شواهدی که وجود دارد بنده معتقدم که ما در راستای دیدگاه امام باقر(ع) گام برداشته‌ایم اما به آن نقطه نرسیده‌ایم چون عبارتی که در این دسته از روایات آمده می‌گوید که حتی زنان 171#&پرده‌نشین؛ از این علم بهره‌مند می‌شوند، این تعبیر در آن زمان به این معناست که در آن روز، زنان اهل سواد و علم آموزی نبودند بنابراین وقتی می‌گوید زنان پرده‌نشین از این علم بهره‌مند می‌شوند هنوز این اتفاق نیفتاده و ما باید در آینده به جایی برسیم که همه از علم ایرانی بهره‌مند شوند البته نه به عنوان ایرانی، بلکه علمی که منتخب از اهل بیت(ع) باشد.

وی در خصوص اینکه آیا مقصود از این علم همان علوم به معنای علوم فقه، تفسیر و یا به تعبیر ما علوم رایج حوزوی است، عنوان کرد: خیر منظور اعم است در واقع شهر قم، یک کد است بدین معنا که ما علوم طبیعی‌مان را از منبع دین بگیریم، علوم انسانی‌مان را از دین‌مان الهام بگیریم؛ همان حرکت و موجی را که رهبر معظم انقلاب آن را در میان علما ایجاد کرده‌اند.

این محقق و پژوهشگر حوزه علمیه قم خاطرنشان کرد: همان طور که ما فیزیک، شیمی و طب داریم باید انسان‌هایی را تربیت کرده و متعلمان‌مان را چنان دینی پرورش دهیم که وقتی در سرزمین فکرشان در عرصه اقتصاد، مدیریت، حکومت و حتی عرصه‌هایی مانند پزشکی وارد می‌شوند مبانی فکری‌شان مبانی دینی باشد یعنی منبعث از قرآن و اهل بیت باشد و این در واقع همان کدی است که عرض کردم قم! یعنی متخذي از مکتب اسلام.

وی گفت: می‌توان علوم انسانی، اقتصاد، نجوم، ریاضیات، شیمی، فیزیک و مباحث دیگری که شاید در ظاهر، غیر دینی محسوب شوند اما می‌توان همه آنها را از منابع دین به دست آورد و این علوم دارای مبانی دینی شوند و این نکته بسیار مهمی است. از این رو امام باقر (ع) که شکافنده علوم است به همین معناست اگر در حوزه علمیه امام باقر (ع) می‌بینیم که علوم جدید به معنای امروز بشری در آنجا یافت می‌شود و می‌بینیم که امام(ع) معلم آن است بنابراین علم اهل بیت فقط در فقه، تفسیر، کلام خلاصه نمی‌شود و ما بگوییم حوزه علمیه امام چنان بود و نه نشانه‌هایی که در کلام آن بزرگوار باقی مانده که بتوان منحصرأ علم دین را علم الهی دانست.